

ПРОБЛЕМАТИКА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ БЛОКЧЕЙ ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка проблеми. Блокчейн технологія, спочатку розроблена для підтримки криптовалют, сьогодні швидко розширює свої застосування в різних секторах економіки. Однак, ця швидка еволюція породжує правові питання, які потребують уваги та врегулювання. З одного боку, блокчейн відкриває нові можливості для ефективного збереження та передачі інформації, з іншого – створює проблеми, пов'язані з конфіденційністю, відповідальністю та захистом прав.

Формулювання цілей. Автор пропонованого дослідження ставить за мету з'ясувати основні аспекти блокчейн систем, їхні переваги та можливі ризики. Проаналізувати правові питання, пов'язані з застосуванням блокчейн технологій в різних сферах, включаючи фінанси, технології, договірні відносини та конфіденційність. Дослідити необхідність розробки ефективних нормативно-правових актів для забезпечення відповідності блокчейн технологій правовим рамкам.

Виклад основного матеріалу. Блокчейн – це децентралізована система збереження даних, яка складається з блоків, що містять криптографічно підписану інформацію та посилаються один на одного у послідовному порядку. Ця технологія забезпечує високу стійкість до змін і можливість перевірки даних без посередника. Вона знаходить застосування в різних галузях, включаючи фінанси, логістику, медицину, нерухомість та інші [1].

Однією з ключових переваг блокчейн технологій є безпека і недоступність для змін даних, що робить її важливим інструментом для підтримки довіри та безпеки у сферах, де це критично. Однак, існують ризики, пов'язані з анонімністю, можливістю втрати доступу до даних у

випадку проблем з ключами доступу, а також з відповідальністю за зберігання та обробку персональних даних.

Застосування блокчейн технологій породжує численні правові питання. Наприклад, у сфері фінансів виникають проблеми з регулюванням ICO (**Initial coin offering** – первинна пропозиція монет) та криптовалют. Крім того, проблематичними є питання визнання цифрових підписів на блокчейні, авторства та відповідальності за смарт-контракти [2].

У світі, де блокчейн технології набувають все більшого значення, важливо розробити правове підґрунтя, яке враховуватиме їхні унікальні особливості та ризики. Необхідно балансувати інновації та захист прав та інтересів користувачів. Для цього потрібно активно співпрацювати як з міжнародними організаціями, так і національними урядами для розробки ефективного та адаптивного правового середовища. Дослідження та вирішення проблем правового регулювання блокчейн технологій важливе для подальшого розвитку цього інноваційного напрямку. Процес розвитку і впровадження блокчейн технологій в різних галузях вимагає уваги до правових аспектів, забезпечення безпеки, прозорості та довіри їх використання.

Щодо захисту особистих даних, то блокчейн зазвичай відомий своїм способом такого захисту, який забезпечує надійність та безпеку даних. Однак, все ж існує проблема захисту особистих даних, оскільки інформація, яку зберігає блокчейн може бути постійно доступною та проблематичною для видалення. Це суперечить деяким законодавчим вимогам щодо права на забуття та правилам GDPR (Загального регламенту щодо захисту особистих даних).

Блокчейн може використовуватися для створення цифрових ідентифікаторів, але питання відповідності та визнання цих ідентифікаторів залишається невирішеним. Деякі сфери, такі як фінанси або медицина, вимагають чіткого регулювання відносно ідентифікації учасників системи.

Смарт-контракти, що базуються на блокчейні, мають потенціал змінювати спосіб укладання угод. Однак, правовий статус таких контрактів і відповідність їх законодавству вимагає додаткових уточнень. Якщо смарт-контракти стануть стандартом, необхідно розробити правові механізми для визнання та виконання таких угод.

Блокчейн технології є глобальним явищем, і їхнє застосування не обмежується кордонами жодної країни. Це створює складнощі щодо створення однорідних правил і стандартів регулювання. Міжнародна співпраця та узгодженість правових норм між державами стають критичними для розвитку блокчейн технологій [3].

Міжнародні організації можуть відігравати ключову роль у встановленні стандартів і рекомендацій з питань правового регулювання блокчейн технологій. Такі організації як ООН, Міжнародний валютний фонд, Європейська комісія та інші мають можливість вплинути на розвиток міжнародних стандартів у цій сфері [4].

Висновки. Блокчейн технологія, завдяки своєму потенціалу для революціонізації різних галузей, вимагає належного правового регулювання через кілька ключових аспектів. Перш за все, відповідне регулювання забезпечить охорону прав та інтересів користувачів, зокрема стосовно захисту особистих даних та приватності. Визнання та легітимність смарт-контрактів вимагає виваженого правового підходу для їх впровадження. Крім того, правове регулювання блокчейн технологій є ключовим для захисту від кримінальної діяльності та забезпечення відповідальності за незаконні дії. Додатково, встановлення міжнародних стандартів та єдності у правовому полі полегшує взаємодію та обмін інформацією між різними країнами, сприяючи розвитку блокчейн технологій. Нарешті, правове регулювання допомагає управляти технічними помилками та загрозами безпеки, що можуть виникнути у зв'язку з використанням блокчейну. Отже, правове регулювання блокчейн технологій виступає як фундамент для створення довіри користувачів, захисту їх прав та інтересів, а також забезпечення

стабільного та ефективного середовища для подальшого розвитку цієї інноваційної технології.

Список використаних джерел:

1. Що таке блокчейн і як він працює?
<https://academy.binance.com/uk/articles/what-is-blockchain-and-how-does-it-work> (дата звернення 30.10.2023)
2. Filippi P., Hassan S. Blockchain Technology as a Regulatory Technology: From Code is Law to Law is Code. URL: <https://firstmonday.org/ojs/index.php/fm/article/view/7113/5657> (дата звернення 30.10.2023)
3. Як у світі регулюють криптовалюти і коли цього очікувати в Україні. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/12/1/668690/> (дата звернення 30.10.23)
4. Технологія блокчейн уже змінює світ фінансів: як саме. URL : https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ001579 (дата звернення: 30.10.2023)

В.А. Іващенко

доктор юридичних наук, доцент

Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького

С.В. Корновенко

доктор історичних наук, професор

Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ СЕЛЕКЦІЙНИХ ДОСЯГНЕНЬ У РОСЛИННИЦТВІ ТА ТВАРИННИЦТВІ В УКРАЇНІ У 2011-2015. рр.

Розпочата в Україні у 2010 р. адміністративна реформа, торкнулася і системи правової охорони селекційних досягнень у рослинництві та тваринництві. Державна служба з охорони прав на сорти рослин